

OET DORP....

..EN MARKE

STICHTING HISTORISCHE KRING LOSSER

De Stichting Historische Kring Losser stelt zich ten doel de kennis en de interesse voor de geschiedenis van Dorp en Marke Losser te bevorderen in de meest brede zin.

(Bestuurs)leden van de Kring maken deel uit van de Stichting Dorpsbleek, Gemeentelijke Straatnaamcommissie, Gemeentelijke Monumentencommissie en Stichting Erve Kraesgenberg.

De jaarcontributie bedraagt f 20,-. Voor een echtpaar f 25,-.

Rekeningen t.n.v. Stichting Historische Kring Losser:

Rabobank Losser 33.73.08.098

Postbank 3.121.136

Losse nummers a 2,50 verkrijgbaar bij de redactieleden

OET DORP EN MARKE

verschijnt vier keer per jaar onder verantwoording van de Stichting Historische Kring Losser, Opgericht 1969

Het bestuur is momenteel samengesteld als volgt:

mw. Th. Evers-Evers (vz.)	Staringsstraat 7	7581 BL Losser
dhr. H. Bourgonje (sec.))*	Enschedesestr. 19	7582 AE Losser
dhr. G.W.Th van Slageren (pmr.)*	Hogeweg 36	7582 CH Losser
dhr. L. Augustijn)*	Dingeldeinstraat1	7582 ZM Losser
dhr. W. ter Denge	Oldenzaalsestr. 79	7581 AT Losser
mw. S. Meijerink-Hannink	Lutterstraat 53	7581 BT Losser
mw. H. Scholten-Vos	Gronausestraat 98	7581 CJ Losser
dhr. S. Smit	St. Maartenstr. 24	7581 AL Losser

)* redactieleden

Inhoud

OET DORP EN MARKE.....	2
Bij het boekje van juli 1998.....	4
Jaarvergadering.....	5
400 Jaar Hervormden in Nederland.....	8
Opening Galerie "'t Nien-End"	14
Boek-bestelhoekje	17

Heruitgave (2021) en opmaak van deze;
Jack Scholtens

Bij het boekje van juli 1998

Na alle drukte rondom de herdenking van de Vrede van Munster en het schrijven (op 15 mei jl.) van een brief aan de toekomst is het dan nu eindelijk vakantie. Alhoewel het op het moment dat wij dit schrijven in geen velden of wegen op zomer lijkt, wensen wij u toch heel erg prettige en zonnige weken toe.

Ook wij gaan, na een druk jaar, enige tijd genieten van in onze eigen ogen 'welverdiende' rust.

'Oet dorp en marke' is tijdens de laatstgehouden bestuursvergaderingen onderwerp van gesprek geweest. Het aanbod van kopij en het geringe aantal schrijvers (m/v) baart het bestuur zorgen. Daarom is besloten om van de 4 uitgaven per jaar er één te gebruiken voor het jaarverslag van secretaris en penningmeester. Verder zullen in het boekje voortaan ook verslagen van bijeenkomsten en andere activiteiten en andere huishoudelijke mededelingen opgenomen worden. Op deze manier krijgen ook de 'leden' die de bijeenkomsten niet bezoeken nog wal mee van onze activiteiten.

Het streven is er echter uitdrukkelijk op gericht om in elke aflevering (behalve die waarin het jaarverslag wordt opgenomen) ook altijd één of meer artikelen die horen bij art.2.a. van onze Statuten ('het bevorderen van de kennis en de interesse voor de geschiedenis van Dorp en Marke Losser') op te nemen. Daarom vindt u in deze aflevering naast een verslag van de jaarvergadering ook een bijdrage over de opening van galerie 't Nien-end en een artikel over het Drielandenpunt.

Uw bijzondere aandacht vragen wij ook voor de huishoudelijke informatie rondom de nieuwste uitgave van de Historische Kring, het boek '400 jaar Hervormden in Losser'.

De redactie.

Jaarvergadering

Op maandagavond 20 april werd de jaarvergadering gehouden, een traditioneel korte bijeenkomst met koffie en cake, u aangeboden door de Historische Kring.

Het jaarverslag was bij u bezorgd. Onze secretaris en penningmeester hadden daar weer veel werk mee gehad en daarna moest het ook nog afgedrukt worden en bij u in de brievenbus terecht komen. Dank aan iedereen die daarbij betrokken was.

1997 was zo op het oog een betrekkelijk rustig jaar, maar vergist u zich niet, ook bij zo'n rustig jaar komt heel wat kijken. Alle zogenoemde "normale" zaken moeten gewoon doorgaan en dat vergt al heel wat tijd en energie van de bestuursleden.

Ons leden/donateursbestand staat vermeld in het jaarverslag: 298 adressen, gelukkig vrij stabiel, maar we hopen natuurlijk altijd op meer leden, met name ook wat meer jongeren zouden van harte welkom zijn.

Wat het bestuur betreft doet zich een mutatie voor. Willem ter Denge heeft na vele jaren van trouwe dienst te kennen gegeven er nu mee te willen stoppen. Hij wordt ook een dagje ouder, zegt hij zelf. Het bestuur betreurt zijn besluit, Willem hoorde er al zo lang bij, maar wij begrijpen het natuurlijk wel en respecteren het ook. Zestien jaar heeft Willem ter Denge deel uit gemaakt van het bestuur van de Historische Kring. Naast alle hand- en spandiensten, waarvoor je altijd een beroep op hem kon doen, heeft hij de H.K.L. ook jarenlang vertegenwoordigd in de Gemeentelijke Straatnamencommissie.

Wij zijn Willem en ook Ida, want die hoorde er gewoon bij, heel veel dank verschuldigd. Wij hopen ze allebei nog heel vaak te zien op onze avonden en bij excursies en wij zijn heel blij dat ze hebben toegezegd, dat we altijd nog een beroep op hen mogen doen. Binnen de Gemeentelijke Straatnamencommissie zal Willem ter Denge worden opgevolgd door Stinie Meijerink, die daar al enige tijd als "tweede vrouw" fungeert.

Ons financieel overzicht hebt u aangetroffen. De kascommissie, bestaande uit de heren Ten Bolscher en Nijhuis, heeft de stukken bij Georg van Slageren gecontroleerd en goedgekeurd. Veel dank hiervoor.

Het jaarverslag van de HIFO was tevens bijgevoegd. Ook hier weer veel inzet gedurende het afgelopen jaar, waarvoor onze dank, want mede door de HIFO beschikken we inmiddels wel over een prachtig foto -archief, dat door de familie Augustijn in mappen is ondergebracht.

En ook de Stichting Erve Kraesgenberg was in het jaarverslag vertegenwoordigd. Het wordt eentonig, maar dank voor het vele werk dat Suub Smit en Jos Scheffer daar namens de H.K.L. verrichten, is hier zeker op zijn plaats. Trouwens het hele bestuur van de Stichting Erve Kraesgenberg en hun medewerkers mogen wel eens in het zonnetje gezet worden. Het is geweldig wat die mensen al bereikt hebben. Binnen die Stichting vindt binnenkort een bestuurswisseling plaats. Suub Smit stelt zijn functie beschikbaar, vanwege drukke werkzaamheden, voort komend uit zijn VVV verleden. Zijn plaats wordt ingenomen door Georg van Slageren, onze penningmeester.

Een blik op de toekomst, wat kunt u nog verwachten dit jaar (naast de normale activiteiten): De belangrijkste gebeurtenis zal zijn de aanbidding van het nieuwe boek "400 jaar Hervormden in Losser". De prachtige vooraankondiging heb u allemaal gekregen en ik hoop dat velen van u hebben ingetekend, want het wordt weer een mooi en interessant boek, dat zijn geld meer dan waard is. Dankzij een bijdrage van de Hervormde Gemeente is het redelijk geprijsd. In september zal het worden aangeboden. Hoe, waar en wanneer kunt u elders in deze aflevering van "Oet dorp en Marke" lezen.

Tot slot: een jaarvergadering is bij uitstek de gelegenheid om u allen te danken voor uw steun, want ik kan het niet vaak genoeg zeggen: zonder u zijn we nergens, we moeten het wel samen doen. Alle leden/donateurs heel hartelijk dank.

Na de jaarvergadering brachten we een bezoek aan het Driland-Museum in Gronau, waar we werden ontvangen door de voorzitter van de Heimatverein Gronau de heer Heinz Cierpka, bekend van diverse publicaties over deze stad. Hij gaf ons een uitvoerige uiteenzetting over het ontstaan en de opbouw van het museum, waarna een ieder (we waren met ruim 50 mensen) op eigen gelegenheid de collectie kon bekijken.

Het Driland-Museum in Gronau is te vinden aan de Bahnhofstrasse 8 en is geopend van dinsdag-zondag van 15.00-17.00 uur.

Het museum is ondergebracht in een van de weinige historische gebouwen die Gronau nog telt, en wel dat deel van het oude raadhuis, dat bij het bombardement van 20 maart 1945, niet door de bommen werd verwoest. Het is een gebouw uit 1902, in wat de Duitsers noemen "preussisch wilhelminischer Backsteingothik".

De collectie van het museum is toegespitst op archeologie/geologie. In de Schieferkuhle in Gronau (een lei-steengroeve), werd indertijd een volledig skelet van de zeer zeldzame *Brancaosaurus Brancai* gevonden.

Het model hiervan vind u dan ook in het museum.

Maar ook de ontwikkeling van de stad en de textiel zijn niet vergeten. Zo staat er o.a. ook een weefgetouw uit de 18e eeuw.

Dicht bij huis dus, dit kleine museum, maar toch bleek ook nu weer, dat veel mensen er nog nooit geweest waren.

Thea Evers

400 Jaar Hervormden in Nederland

De Hervormde Gemeente van Losser heeft dit voorjaar herdacht dat 400 jaar geleden, op 23 mei 1598, de eerste predikanten met hem de Reformatie - zijn intrede deed in ons dorp. De herdenking vond onder meer plaats in een feestelijke kerkdienst op zondag 7 juni, waarna een receptie volgde. Het bestuur van de Historische Kring was daarbij vertegenwoordigd.

Zoals u weet heeft de Historische Kring het initiatief genomen om dit gedenkwaardige feit luister bij te zetten door de uitgave van een boek '400 jaar Hervormden in Losser' geschreven door Georg van Stageren.

Mocht dit feit u, ondanks alle publiciteit die het heeft gekregen, ontgaan zijn dan kunt u er nog over lezen op de middenpagina's van dit boekje waar een afdruk van een artikel uit De Twentsche Courant Tubantia van 30 mei j.l. is opgenomen.

De eerste exemplaren van het boek zullen op vrijdag 11 september 1998, in een feestelijke bijeenkomst met genodigden, worden aangeboden aan alle nog levende predikanten van de Hervormde Gemeente Losser.

Op zaterdag 12 september kunnen degenen die hebben ingetekend op het boek van 11.00 tot 16.00 uur hun exemplaren afhalen in het Aleida Leurinkhuis naast de hervormde kerk aan het Raadhuisplein.

Uiteraard zal het boek daar, voor degenen die het nog niet besteld hebben, ook te koop zijn voor de prijs van f 32,50.

Zaterdag 12 september is toevallig ook Open Monumentendag. Ter gelegenheid daarvan is de kerk die dag opengesteld en ook wordt in het Aleida Leurinkhuis een kleine tentoonstelling ingericht met foto- en ander archiefmateriaal uit de 400 jarige geschiedenis van de Hervormde Gemeente Losser. De openingstijden zijn eveneens van 11.00 tot 16.00 uur.

Een bezoek wordt van harte aanbevolen.

Mocht u die zaterdag niet in de gelegenheid zijn om het boek af te halen of te kopen dan kan dat daarna aan het adres Hogeweg 36.

Het boek zal vanaf 12 september ook te koop zijn in de plaatselijke en Enschedese boekhandel.

Het Drielandenpunt

Op het drielandenpunt dat gelegen is in de berm van de weg van Gronau naar Gildehaus in de Buurtschap Bardel, staat een driezijdige Bentheimer-zandstenen zuil.

Deze grensmaal markeert de plaats waar in de middeleeuwen de grenzen van de bisdommen Munster en Utrecht en de Graafschap Bentheim tesamen kwamen. Deze grensplaats is al van zeer oude datum, want in het grenstractaat van 1548 op het klooster Frenswegen bij Nordhorn, staat vermeld: "De lake ende landscheidinge begint van boven af van de Kruyskuyle in den Vleer ende van daer aen den steen op den Molenweg etc".

De laaksteen dateert, volgens de aangebrachte jaartallen, uit 1659 en gaf lange tijd de plek aan waar Hannover Pruisen en de Nederlanden tesamen kwam.

Aan de Munsterse zijde op de steen bevindt zich het wapen van de vorstbisschop Chr. Bernh van Galen, terwijl de Nederlandse kant het wapen van Overijssel draagt, de derde zijde vertoont het wapen van de Graafschap Bentheim. Omdat het rechtsgebied van Pruisen over ging in het Hannoverse is men op het drielandenpunt met een nieuwe nummering begonnen,

Open Air bijna uitverkocht

DE LUTTE - Alleen bij de Rabobank in De Lutte zijn nog een kleine veertig kaarten te koop. Maar de ruim tweeduizend andere kaarten voor het Open Air Keet'n Zwart op vrijdag 28 augustus zijn verkocht door Marc Olde Riekerink en zijn Luttese vriendenkring. Kennelijk heeft de volksmuzikale Tiroler muziek die de zoon van de uitbater van café-restaurant Keet'n Zwart zo boeit ook grote aantrekkingskracht op veel mensen uit deze regio.

Open Air Keet'n Zwart houdt in dat op het voormalige sportterrein van Keet'n Zwart (officieel naam café-restaurant De Dinkel) een immens podium wordt opgebouwd en dat een heel festivalterrein compleet met drank- en eetstandjes en toiletaccommodatie wordt ingericht. De grote trekkers zijn de groepen de Palemier Spatzen en de Schintaler, in Nederland maar zeker ook in Duitsland 'toppers' waar het gaat om deze muzieksoort.

Het heeft Marc Olde Riekerink verrast dat de kaarten zo snel de deur uit zijn gegaan. 'Het is toch iets nieuws wat we willen doen.' Hij ontkent echter niet dat de uit ongeveer vijftien personen bestaande vriendenkring alles in het werk heeft gesteld de kaarten verkocht te krijgen. Langzaam ontstond er mond-tot-mond-reclame. Daardoor ging het uiteindelijk heel snel. 'Groot voordeel is dat de Luttenaren nu met een sluitende begroting kunnen werken.

Besprekingen met de gemeente Lutter en de politie hebben inmiddels geleerd dat het met de vergunningen hoogstwaarschijnlijk wel goed zal komen. De politie heeft hen er op geattendeerd dat op de drakke Bentheimerstraat tijdens de festivalavond verkeersremmende maatregelen moeten worden getroffen. Vanaf het parkeerterrein tegenover Keet'n Zwart moeten de bezoekers namelijk de straat oversteken om op het eigenlijke terrein te komen.

Marc Olde Riekerink zegt dat de organisatie van alle voor-

Georg van Slageren: 'Het protestanti-

Vier eeuwen Hervormde Gemeente Losser

Door Marinus Heine

LOSSER - Het is vierhonderd jaar geleden dat de eerste hervormde predikant zijn intrede in dorp Losser deed. De Historische Kring Losser geeft ter gelegenheid daarvan een boek uit over de geschiedenis van de hervormde gemeenschap. Het boek verschijnt in september, telt ongeveer tweehonderd pagina's en wordt verlevendigd met vier kleuren- en ruim dertig zwartwitfoto's. Schrijver van het boek is Georg van Slageren, 55 jaar, geboren in Groningen, belastingadviseur in Enschede en wonend in Losser. Hij is lid van de Hervormde Gemeente en bestuurslid van de Historische Kring.

Op 23 mei 1598 nam de Provinciale Synode van Overijssel het besluit in Losser een predikant te benoemen. Het was dertig jaar na het begin van de Tachtigjarige Oorlog. De beeldenstorm van 1566 was aan Losser voorbijgegaan. Twintig liep gewoon dertig jaar achter. Oldenzaal was een garnizoensstad en toen prins Maurits naar het oosten kwam bracht hij na 1598 ook het protestantisme. De laatste vijftig jaar van de Tachtigjarige Oorlog was hier van rust aan het broek geen sprake. Het katholicisme was weliswaar verboden, maar de gelovigen bleven ondergrondse zeer actief. In al die jaren zijn er in Losser slechts vier predikanten geweest die ook weer hun biezen moesten pakken. Een was zelfs maar een paar weken in de Losserse gemeenschap aanwezig. In zijn boek opent Van Slageren met een hoofdstuk over de Reformatie. 'Dat moet de lezer niet afschrikken', zegt hij bij voorbaat. 'Maar het protestantisme kwam niet uit de lucht vallen.'

Georg van Slageren was jarenlang penningmeester van de Kerkvoogdij en verantwoordelijk voor het archief. Daardoor maakte hij genarreseerd in de historische historie van het proces-

de hij regelmatig in het plaatselijke Berichtenblad. Over het verzoek van de Historische Kring die geschiedenis eens te beschrijven dacht hij lang na. 'Objectief schrijven door de bril van een hervormde leek me moeilijk', erkent hij. 'Wat voor de één een held is, is voor een ander een boef. Maar het voordeel van deze tijd is dat je kunt schrijven zonder nuzle te krijgen.'

Georg van Slageren zette de dingen op een rij, kon putten uit het Rijksarchief in Zwolle en had het geluk dat veel domeinen in het verleden zich met geschiedschrijving bezig hadden gehouden. Hij besloot het boek te schrijven. 'Een boek dat een schets geeft van vier eeuwen samenleving in een klein dorp aan de grens in Overijssel.'

Van Slageren merkte dat er sinds die eerste dominee in 1598 elke honderd jaar later sprake is van een nieuwe mijlpaal. In 1698 begon Aleida Leunink met het schrijven van haar dagboek. Zij was gehuwd met dominee Henricus Keiler. Die dagboeken van Aleida Leunink geven een goed beeld over het leven in Losser van driehonderd jaar terug. 'Weer precies een eeuw later in 1798 kwam de eerste grondwet

kerkgebouwen terug gegeven moesten worden aan de oorspronkelijk geloofsgemeenschappen. In Losser waren dat de katholieken. De 'plaatselijke strijd' duurde tot 1810. Toen moesten de hervormden de Martinuskerk, waarvan nu nog de oude toren als een baksteen boven Losser torent, afstaan. Van Slageren: 'De hervormden bouwden toen het waterstaatskerkje aan het tegenwoordige Raadhuisplein.'

Te klein

'Precies honderd jaar geleden was datzelfde kerkje te klein voor de groeiende geloofsgemeenschap. Rond 1890 kwamen de Friczen en Drenten naar Losser om werk te zoeken in de textielindustrie. Het aandeel hervormden groeide, de kerk leek zondags wel een mensenspikhuis.'

Van Slageren wil met het boek geen historisch naslagwerk nalaten, maar wel de lokale geschiedenis van de bevolking leesbaar maken. Aardige voorvallen worden belicht, maar ook de grote tragedie uit de historie van de Losserse hervormden laat hij niet onbeschermd. 'Begin deze eeuw had dominee De Geer (een broer van de latere minister-president) een homofiele/gedofiele verhouding met een jongen. Er werd onderzoek gedaan en het verhaal dreigde in de doofpot te verdwijnen, maar de dominee verspreidde zelf de berichten. De historie eindigde in een drama waarbij zowel de jongen als de dominee het leven lieten. De katholieke Twentsche Courant kwam toen met grote artikelen, het onafhankelijke Tubantia wijdde slecht een eenzijdige bericht aan het voorval. Zo liggen de verhoudingen toen Van Slageren wijdt in zijn boek een heel hoofdstuk aan die dramatische

me kwam niet uit de lucht vallen'

Georg van Slageren belicht 400 jaar Hervormde Gemeente in Losser in een boekwerk, dat in september door de Historische Krone wordt uitgeven. FOTO CARLO PER ELLEN

Koe Hedwig 154 gelauwerd

DE LUTTE - Geen topper, geen showkoe, maar wel visueel, dag per en altijd vooroplopend, is wel op weg naar de wei, als bij de gang naar de melkstal. Die kwaliteiten vormden, volgens haar eigenaar Bernard Sanderink, voor koe Hedwig 154 de basis voor een melkgift van 100.000 kilo gram in vijftien jaar tijd. Voor waar een prestatie, waarvoor gistermiddag bij de Lutterse melkveehouder niet alleen de lid door burgemeester Smit van de gemeente Losser werd gelauwerd, maar waarvoor ook de boerend familie door het organisatie- en bedrijfsleven rond de boerenbedrijf uitgebreid in hereniging werd geëerd. Uniek zo'n prestatie vandaag de dag niet meer, maar bijzonder nog steeds.

Dat benadrukte ondermeer J. Scholten Linde, directeur van Zuivelindustrie Dinkelland - Losser, de coöperatie die de melk van Sanderink verwerkt, de historie van Dinkelland kwam het tot nog toe namelijk nog maar zes keer voor dat een koe de 100.000 kg grens passeerde.

Behalve door de burgemeester werden koe en boer door vertegenwoordigers van onder meer de Vereniging van Veehouderbelangen Dinkelland, Het Ove ijsselce Rundvee Syndicaat, de krachtvoerleverancier en de boeren geteliciteerd. Dat gebeurde tijdens een gezamenlijke bijeenkomst op de deel van de boerderij.

Fietsdriedaagse in De Lutte

DE LUTTE - De Lutterse Avond fietsdriedaagse, een evenement dat vorig jaar nieuw leven was ingeblazen, gaat binnenkort weer van start.

Op woensdag 3, donderdag 4 en vrijdag 5 juni kunnen de fietsers hebbers uit de regio zich melden bij Erve Boerriger. Elke avond wordt er gestart tussen 18.00 - 19.30 uur.

Op de drie doordeweekse avonden worden de deelnemers in staat gesteld om de fraaie omgeving van het Losseerse kerke dorpe te bewonderen.

Er zijn inmiddels routes uitgegeven die een gemiddelde lengte hebben van tussen de twintig en dertig kilometer.

Deelnemers kosten vijf gulden per persoon. Kinderen tot 16 jaar betalen per persoon drie gulden voor drie avonden. Betalings

waardoor de Drielandsteen grenssteen nummer één werd en de telling richting Groningen vandaaruit volgde.

Van oudsher waren er op het verplaatsen, beschadigen of omhouwen van de grenspalen zware straffen gesteld en zorgde men, dat gedurende jaren de plek waar een belangrijke grenspaal geplaatst was, bekend bleef.

Wanneer er namelijk ergens op een belangrijk punt een grenspaal zou worden geplaatst, wist men argeloze knapen, die geen kwaad vermoedden, als bij toeval op de plek te brengen en wanneer de steen overeind stond, gaf men die kinderen onverhoeds duchtige klappen in het gezicht, trok hen onbarmhartig aan de oren opdat zij op hun tachtigste jaar nog niet vergeten zouden zijn, de tijd wanneer en de plaats van het grenspunt! Bij deze zure voegde men dan nog de zoete nagedachtenis van enige geschenken, die de kinderen hun leven lang bewaren moesten.

De oudste klootschietbaan van Losser liep evenwijdig aan de Drielandweg en kruiste bij het drielandpunt de weg Gronau-Gildehaus. Het terrein was nog ongerept en voor een groot deel bedekt met heide en in de laag gelegen Oelermars lagen vele ven plassen.

In de winter, klootschieten is bij uitstek een sport voor de wintermaanden, zowel bij vriezend als bij dooi weer, waren de kuilen en vennen geen onoverkomelijke hindernissen want op de bevroren plassen werd een aanloopbaan van overjassen gemaakt en bij open weer wanneer de kloot in het water terecht gekomen was zag men er niet tegenop klompen en sokken uit te doen en de aanloop in het water te nemen.

Oorspronkelijk hoorde de baan toe aan het "voordorp" en het "achterdorp", maar aan het eind van de vorige eeuw groeide de bevolking van Losser aanzienlijk en daarmee ook het aantal klootschietverenigingen die allen gebruik van deze baan maakten.

De weg begon bij "Bosman op 'n bult" even voorbij de boerderij van ter Linde en men had ongeveer een uur te gaan tot het drielandpunt, winnaar was de partij die in het minst aantal schoten de grenssteen passeerde.

Het pad heeft ook nog een uitdrukking opgeleverd en wel het gezegde: dat is 'n 'n Hajan". Boer ter Brugge, bijgenaamd Haarjan, woonde ten noorden van het drielandenpunt en als men een schot teveel naar rechts of naar links smeed dan werd, en wordt nog steeds, zo'n mislukte worp "'n Hajan" genoemd.

Aan het begin van de eerste wereldoorlog was het gedaan met de aloude baan naar "den Dreelaand" doordat de grens gesloten werd en aan Nederlandse zijde ook nog een verboden strook van 300 meter vanaf de grenslijn ingesteld werd.

Op de jaarvergadering van de Losserse Klootschietfederatie van 27 maart 1960 werd besloten om de wedstrijd naar Drieland in ere te herstellen en eens per jaar zouden de gezamenlijke verenigingen schieten om de zogenaamde "Drielandtrofee":

Op 1 mei 1960 werd er wederom gestreden op de oude klootschietbaan richting "Dreelaand".

Momenteel is het drielandenpunt de scheiding van de Duitse deelstaten Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen met het Koninkrijk der Nederlanden. De omgeving wordt zowel op Duits als op Nederlands gebied nog Drieland of Dreelaand genoemd.

Vanaf het drielandenpunt in Vaals tot aan de drieland in de Bardel of het Fleuer, zoals de omgeving in het Overdinkelse veld ook wel genoemd wordt, staan 861 grenspalen met daartussen de nodige hulpstenen.

Op 12 mei 1978 werd de drielandsteen tijdelijk verwijderd omdat men vreesde dat de steen zou beschadigen bij werkzaamheden aan de Gildehauserweg, maar op 26 juni 1980 werd de grenspaal onder toezicht van de burgemeesters van Losser, Gronau en Bentheim feestelijk weer in gebruik genomen en hij staat er in 1998 nog steeds in weer en wind door de eeuwen heen.

*De grenssteen staat in 't heideveld, Hij scheidt er land en land, Daarover
echter reike steeds, De mens de mens de hand. (J.J. van Deinse.)*

Stieny Meijerink – Hannink

Opening Galerie "'t Nien-End"

Op zondagmiddag 24 mei vond er op het terrein van het toekomstige Erve Kraesgenberg een bijzondere gebeurtenis plaats. In het Wönnershoes werd de galerie van mevrouw Jo de Jong geopend. Oud nieuws denkt u nu misschien, dat hebben we uitgebreid in de krant kunnen lezen.

Toch vindt de H.K.L. het belangrijk, om er ook hier even bij stil te staan.

Dit fraaie Wönnershoes is als eerste verzezen op het toekomstige cultuurpark (het voormalige zwembadterrein), en dat is toch wel een historisch feit waar aandacht aan geschonken moet worden.

De nieuwe wethouder mevrouw J. Hermans, roemde in haar openings-toespraak het doorzettingsvermogen van velen. Wij willen van die velen een aantal bij name noemen.

De Stichting Erve Kraesgenberg werd indertijd gevormd op initiatief van de Böggeleders en Daansers en de Historische Kring.

Waarom gebeurde dat. Wel, op het erf van de heer Kraesgenberg aan de Denekamperdijk, was via de normale procedure die daarvoor vereist is, toestemming verkregen voor de nieuwbouw van een boerderij. Voorwaarde voor deze nieuwbouw hield echter in dat gelet op de provinciale verordeningen - de oude boerderij moest worden afgebroken.

Bij de Historische Kring was bekend, dat het hier om een uiterst zeldzaam boerderij-type ging en zij heeft dan ook het initiatief genomen om nader uitgebreid onderzoek te laten verrichten. En zo kwam het allemaal aan het rollen. De toegepaste gebinten bleken qua type uniek te zijn in Nederland. Het gaat om z.g. "Dachbalken" die verder voornamelijk in Duitsland bekend zijn.

Voor een goed begrip van het geheel, moeten we nu even een stap terug doen in het verleden. In januari 1989 was de Historische Kring benaderd door de Heimatverein uit Emsbüren. Zij waren bezig met een project over Klopjes en hadden ontdekt dat wijlen pastoor Brouwer een boekje had geschreven over deze geestelijke dochters. Ze wilden graag met ons kennismaken en eens horen of wij nog meer gegevens hadden. Wij hebben toen een delegatie op bezoek gehad bij hotel Smit en zijn op tegenbezoek gegaan om naar opgravingen te kijken.

In 1992 brachten we weer een bezoek aan Emsbüren en het kerkdorp Eibergen. We werden er zeer gastvrij ontvangen door mevrouw Feldmann en de heer Hummeldorf. Met name bekeken we ook een werkgelegenheidsproject, de Emsbürener Beschäftigungsinitiatieve, dat mede op initiatief van mevrouw Feldmann was ontstaan. Er werd daar o.a. prachtige klederdracht vervaardigd naar oude voorbeelden.

Nog in hetzelfde jaar vond bij ons de tentoonstelling "Bekijk het van beide kanten" plaats. Bij de opening was mevrouw Feldmann aanwezig, samen met de heer Hummeldorf, gekleed in Emslander klederdracht. Toen is er ook over de herbouw van de grote boerderij Kraesgenberg gesproken en over een samenwerking met Emsbüren wat betreft de werkzaamheden.

De Historische Kring begon gesprekken met de Böggelrieders, om samen te komen tot de oprichting van een nieuwe stichting voor de herbouw van Kraesgenberg.

In 1993 werd het stichtingsbestuur gevormd, bestaande uit 4 leden namens de Böggelrieders en 4 leden namens de Historische Kring.

Namens de Böggelrieders namen o.a. de heren Jan Zandbergen en Clemens Bethlem zitting in het nieuwe bestuur. Zij hadden hun sporen verdiend bij de organisatie van het indertijd zo succesvolle Eurofolk. Ook mevrouw Katier en de heer Krupers maakten er deel van uit.

De Historische Kring werd in eerste instantie vertegenwoordigd door de heren J. Luizink, J.Poorthuis, F. Liet en S. Smit. Maar al snel kwamen er

mutaties. De heer Luizink werd erg druk met zijn boek "In Losser is niets gebeurd", dat in 1995 bij de viering van 50 jaar bevrijding moest verschijnen en hij stelde zijn zetel beschikbaar. De heer Liet verhuisde naar België en de heer Poorthuis vertrok om persoonlijke redenen.

De heer Jos Scheffer, zijn hele leven al werkzaam in de bouw, trad namens de H.K.L. toe tot het bestuur.

Het eigenlijke werk was inmiddels al volop aan de gang.

Deze bestuursleden hebben, samen met de bouwers van de Stichting Weerwerk met als werkleider de heer Theo Wigger, heel veel problemen overwonnen, ook in het intermenselijke vlak, en uiteindelijk is het gelukt om deze eerste fase van het project, het Wönnershoes, te realiseren. Heel veel complimenten en heel veel dank voor deze geweldige prestatie.

De heer Bethlem is inmiddels naar Brabant verhuisd en van hem is op gepaste wijze afscheid genomen.

De Böggerieders bouwen nu als volgende fase in eigen beheer een grote wagenshuur. Daartoe zijn de leden van de Böggelrieders uit het bestuur getreden en hebben een eigen stichting gevormd.

Daarna moet de grote boerderij, het eigenlijke Kraesgenberg verrijzen. Maar voor dat het zover is, moet er eerst weer heel veel geld richting Losser stromen. In verband met de werkzaamheden aan de Böggershuur staan de overige werkzaamheden op een laag pitje. Wel zijn al de funderingen voor de grote boerderij gelegd.

De Historische Kring hoopt natuurlijk dat het gehele project gerealiseerd wordt. Een onderkomen voor de Historische Kring binnen deze grote boerderij zou heel welkom zijn. Met die gedachte in ons achterhoofd hebben we indertijd het hele project ook opgestart. Hopelijk komt het er ook een keer van. Maar wij hebben alle begrip voor de moeilijke taak van het stichtingsbestuur. Het is een geweldige prestatie om in deze tijd van "nutdenken", zo'n groot project te realiseren.

Het huidige bestuur heeft als voorzitter de heer Ensing, tevens voorzitter van de Stichting Het Staringmonument Verder hebben zitting de heren J. Scheffer, G. van Slageren en J. Zandbergen.

Maar het Wönnershoes staat er dus en mevrouw de Jong heeft er een kunstgalerie gevestigd, in een ruimte en een entourage, waar menig galeriehouder jaloers op zal zijn. En een toepasselijke naam voor zo'n mooie "oude" boerderij 't Nien-End (einde van de deel bij de Niendeur).

Al met al een geweldige aanwinst voor Losser. Er worden wisselende exposities gehouden en op de bovenverdieping geeft mevrouw de Jong les aan haar cursisten.

Voor 10 gulden per jaar kunt u haar initiatief ondersteunen. U krijgt dan een passe-partout en u kunt dan het hele jaar door genieten van wat er tentoongesteld wordt. Doen dus, beslist de moeite waard!

Thea Evers

Boek-bestelhoekje

G.W.Th. van Slageren, Hogeweg 36

De boeken zijn op bovenstaand adres te verkrijgen.

- Losser omstreeks 1890 f 10,00
Een beeld van een keihard en armelijk bestaan in een nog grotendeels agrarische gemeenschap.
- Het Teylershuis en zijn bewoners f 4,50
Geschiedenis van het ruim 3 eeuwen oude huis, met veel Genealogische gegevens, o.a. over de geslachten Froen of Froon, Teylers en Hulsken
- Het Heininkshoes in Dorp Losser f 4,50
Dit eeuwenoude huis werd bewoond door de geslachten Assink, Lippers, Heinink, Winkelkolte en Ten Venne.
- Monumenten van Losser. Deel 1 f 15,00
Rijk geïllustreerd standaardwerk over de grenzen en grensstenen, de verdedigingswerken en versterkingen en de borgen en hoven.
- Losser voorheen en thans I f 25,00

Fotografische herdruk van het hoek van de oud-burgemeester van Losser, uit 1926.

 St. Catharina-klooster Almelo en Klooster Maria Vlucht op de Glaan f 10,00

Het voormalige Almelose klooster werd in 1665 opgeheven en de zusters vonden een wijkplaats direct over de grens, waar het klooster onder de naam Mariavlucht tot 1811 bleef voortbestaan.

 Grondstukken en bewoners van Dorp en Marke Losser omstreeks 1820 resp. 1832. Samen 3 delen f 25,00

Alle veldnamen, boerderijen, huizen, bewoners/eigenaren, en daarbij een schat aan historische gegevens en kaarten.

 Losser en zijn kerkdorpen in oude foto's deel II f 25,00

Historische foto's over Dorp en Marke Losser en de kerkdorpen Overdinkel, Glane, De Lutte en Beuningen.

 Bernardus Stichting Losser, 1916-1991 f 17,50

Geschiedenis van het ziekenhuis/bejaardenhuis, waar de verzorging in handen was van de Zusters van de orde van Julie Postel uit Boxmeer.

 In Losser is niets gebeurd 1940- 1945 f 35,00

Losser en zijn kerkdorpen ten tijde van de Duitse inval, de bezetting en de bevrijding.

 De Schultinchof Losser f 9,50

Het oude gewaarde erve, later bekend als Greve en Smit en de geslachten die er woonden.